

INNOVATIVE WORLD
Ilmiy tadqiqotlar markazi

TADQIQOTLAR

ILM-FAN

TEKNOLOGIYALAR

ZAMONAVIY ILM-FAN VA INNOVATSIYALAR NAZARIYASI

ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

2025

Google Scholar

Andijan, Uzbekistan

+998335668868

<https://innoworld.net>

« ZAMONAVIY ILM-FAN VA INNOVATSIYALAR
NAZARIYASI » NOMLI ILMIY, MASOFAVIY, ONLAYN
KONFERENSIYASI TO'PLAMI

2-JILD 3-SON

Konferensiya to'plami va tezislari quyidagi xalqaro
ilmiy bazalarda indexlanadi

Google Scholar

ResearchGate

zenodo

ADVANCED SCIENCE INDEX

Directory of Research Journals Indexing

www.innoworld.net

O'ZBEKISTON-2025

O'zbekistonda yoshlar ma'naviyatini shakllantirishda oila, ta'lim va ommaviy axborot vositalarining o'рни

Raxmonova Nozimaxon Kodirovna

Qo'qon universiteti Andijon filiali izlanuvchisi

Ma'naviyat insonning ruhiy dunyosi, axloqiy va madaniy qadriyatlarga bo'lgan munosabatining ifodasidir. Har bir millatning kelajagi — yoshlar tarbiyasiga bog'liq. O'zbekistonda istiqlol yillaridan boshlab ma'naviy tarbiya masalalari davlat siyosati darajasida ko'tarildi. Ma'naviy barkamollik – jamiyatning barqaror rivojlanish omilidir. Yoshlarning ma'naviy yetukligi – ularning tanlovda mustaqil, axloqan pok va vatanparvar bo'lishiga asos yaratadi. Mazkur tezida yoshlar ma'naviyatini shakllantirishda oila, ta'lim muassasalari va ommaviy axborot vositalari (OAV)ning o'zaro ta'siri, zamonaviy xatarlar va imkoniyatlar keng tahlil etiladi.

Hozirgi globallashuv davrida yoshlar turli axborot manbalari ta'sirida shakllanmoqda. Internet, ijtimoiy tarmoqlar, mobil ilovalar yoshlar ongiga turli g'oyalarni singdiradi. Agar ushbu axborot oqimi davlat va jamiyat tomonidan nazorat qilinmasa, u salbiy natijalarga olib kelishi mumkin. Shu sababli, yoshlar ma'naviyatini shakllantirishning dolzarbligi ortib bormoqda. Bu jarayonda an'anaviy institutlar – oila va maktab, shuningdek, zamonaviy institut – OAV muhim o'rin tutadi.

Ushbu tadqiqotda oila, ta'lim va OAVning yoshlar ma'naviyatiga ta'siri xolis va tanqidiy yondashuv asosida tahlil qilinadi. Shuningdek, ilmiy yangilik sifatida media-kompetentlik, axborot gigiyenasi va axborot immuniteti kabi yangi tushunchalarni milliy ma'naviyat tizimida joriy qilish taklif qilinadi. Mazkur ishda ota-onalarning raqamli madaniyati, o'qituvchilarning media pedagogikaga tayyorgarligi hamda yoshlarning axborotni tahlil qilish qobiliyati o'zaro bog'liq holda ko'rib chiqiladi.

Olib borilgan tahlillarga asosan, oiladagi munosabatlar, ayniqsa, ota-onalarning shaxsiy namunasi yoshlar ma'naviy kamolotida hal qiluvchi omil ekanligi aniqlandi. Ba'zi hollarda, ta'lim muassasalarida ma'naviy tarbiya ikkinchi darajali vazifa sifatida qaralishi natijasida yoshlar orasida befarqlik va individualizm rivojlanmoqda. OAV esa ikki tomonlama ta'sirga ega: ijobiy kontentlar yoshlarni ruhlantirsa, manfiy materiallar ruhiy beqarorlikka sabab bo'ladi. Media savodxonlik darslarini joriy etish, milliy kino va seriallar orqali ma'naviy tarbiyani kuchaytirish samarali yo'l sifatida ko'rsatildi.

Yoshlar ma'naviyatini shakllantirishda oila, ta'lim muassasalari va OAVning integratsiyalashgan tizimini yaratish talab etiladi. Ota-onalar, o'qituvchilar va jurnalistlar ma'naviy tarbiyada hamjihatlikda ish olib borishi lozim. Quyidagi takliflar ishlab chiqildi:

- Oilada muntazam ma'naviy muloqot muhitini shakllantirish;
- Ta'lim muassasalarida ma'naviy tadbirlarni amaliy mashg'ulotlar bilan boyitish;
- Axborot vositalarining ma'naviy tarbiyaga qaratilgan loyihalarini davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash;
- Media-kompetentlik va axborot gigiyenasi bo'yicha maxsus o'quv dasturlarini joriy etish.

O'zbekistonda yoshlar ma'naviyatini shakllantirish jarayoni juda ko'p omillar bilan bog'liq. Ayniqsa, globallashuv jarayonlarining kuchayishi, yangi axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi yoshlarning ongi va dunyoqarashiga jiddiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shu sababli, oila, ta'lim muassasalari va ommaviy axborot vositalari o'rtasidagi hamkorlikni yanada kuchaytirish talab etiladi. Oilada ma'naviy tarbiyaning asosiy mazmuni – vatanparvarlik, insonparvarlik, mehnatsevarlik, rostgo'ylik, kattalarga hurmat kabi umuminsoniy qadriyatlarga asoslanishi zarur. Bu qadriyatlar maktab va oliy ta'lim muassasalarida ham davom ettirilishi shart. Bunda zamonaviy ta'lim texnologiyalari, pedagogik innovatsiyalar, o'quv-tarbiyaviy dasturlarning zamon talablariga mos ravishda takomillashtirilishi muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, OAVning ma'naviy tarbiyadagi o'rnini kengaytirish, ijobiy obrazlar yaratish va yosh avlod uchun ruhlantiruvchi kontentlarni ko'paytirish zarur.

Ma'naviyat insonning shaxsiy kamolotida asosiy mezondir. U faqat axloqiy tarbiya bilan emas, balki ta'lim, madaniyat va turmush tarzi bilan ham chambarchas bog'liq. Ma'naviyat yuqori bo'lgan jamiyatda yoshlar jamiyat manfaati uchun harakat qiladigan, faol, tashabbuskor va ma'suliyatli shaxs sifatida shakllanadi. Shuning uchun ham ma'naviy tarbiya faqat maktab va universitet miqyosida emas, balki oila va jamoat institutlari doirasida ham amalga oshirilishi lozim. Yoshlar orasida kitobxonlikni ommalashtirish, milliy madaniyatni targ'ib qilish, teatr va muzeylarga bo'lgan qiziqishni oshirish kerak.

Bugungi kunda davlat tomonidan yoshlar siyosati doirasida bir qator dasturlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, 'Yoshlar – kelajagimiz', 'Yoshlar akademiyasi', 'Yoshlar media markazi' kabi tashabbuslar yoshlarning intellektual va ma'naviy kamolotini ta'minlashga qaratilgan. Bu tashabbuslarni yanada kuchaytirish, hududiy darajada keng qamrovli ma'naviy tarbiya dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish maqsadga muvofiqdir. Ma'naviy yetuk avlod – yurt kelajagining kafolatidir.

O'zbekistonda yoshlar ma'naviyatini shakllantirish jarayoni juda ko'p omillar bilan bog'liq. Ayniqsa, globallashuv jarayonlarining kuchayishi, yangi axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi yoshlarning ongi va dunyoqarashiga jiddiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shu sababli, oila, ta'lim

muassasalari va ommaviy axborot vositalari o'rtasidagi hamkorlikni yanada kuchaytirish talab etiladi. Oilada ma'naviy tarbiyaning asosiy mazmuni – vatanparvarlik, insonparvarlik, mehnatsevarlik, rostgo'ylik, kattalarga hurmat kabi umuminsoniy qadriyatlarga asoslanishi zarur. Bu qadriyatlar maktab va oliy ta'lim muassasalarida ham davom ettirilishi shart. Bunda zamonaviy ta'lim texnologiyalari, pedagogik innovatsiyalar, o'quv-tarbiyaviy dasturlarning zamon talablariga mos ravishda takomillashtirilishi muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, OAVning ma'naviy tarbiyadagi o'rnini kengaytirish, ijobiy obrazlar yaratish va yosh avlod uchun ruhlantiruvchi kontentlarni ko'paytirish zarur.

Ma'naviyat insonning shaxsiy kamolotida asosiy mezondir. U faqat axloqiy tarbiya bilan emas, balki ta'lim, madaniyat va turmush tarzi bilan ham chambarchas bog'liq. Ma'naviyat yuqori bo'lgan jamiyatda yoshlar jamiyat manfaati uchun harakat qiladigan, faol, tashabbuskor va ma'suliyatli shaxs sifatida shakllanadi. Shuning uchun ham ma'naviy tarbiya faqat maktab va universitet miqyosida emas, balki oila va jamoat institutlari doirasida ham amalga oshirilishi lozim. Yoshlar orasida kitobxonlikni ommalashtirish, milliy madaniyatni targ'ib qilish, teatr va muzeylarga bo'lgan qiziqishni oshirish kerak.

Bugungi kunda davlat tomonidan yoshlar siyosati doirasida bir qator dasturlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, 'Yoshlar – kelajagimiz', 'Yoshlar akademiyasi', 'Yoshlar media markazi' kabi tashabbuslar yoshlarning intellektual va ma'naviy kamolotini ta'minlashga qaratilgan. Bu tashabbuslarni yanada kuchaytirish, hududiy darajada keng qamrovli ma'naviy tarbiya dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish maqsadga muvofiqdir. Ma'naviy yetuk avlod – yurt kelajagining kafolatidir.

O'zbekistonda yoshlar ma'naviyatini shakllantirish jarayoni juda ko'p omillar bilan bog'liq. Ayniqsa, globallashuv jarayonlarining kuchayishi, yangi axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi yoshlarning ongi va dunyoqarashiga jiddiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shu sababli, oila, ta'lim muassasalari va ommaviy axborot vositalari o'rtasidagi hamkorlikni yanada kuchaytirish talab etiladi. Oilada ma'naviy tarbiyaning asosiy mazmuni – vatanparvarlik, insonparvarlik, mehnatsevarlik, rostgo'ylik, kattalarga hurmat kabi umuminsoniy qadriyatlarga asoslanishi zarur. Bu qadriyatlar maktab va oliy ta'lim muassasalarida ham davom ettirilishi shart. Bunda zamonaviy ta'lim texnologiyalari, pedagogik innovatsiyalar, o'quv-tarbiyaviy dasturlarning zamon talablariga mos ravishda takomillashtirilishi muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, OAVning ma'naviy tarbiyadagi o'rnini kengaytirish, ijobiy obrazlar yaratish va yosh avlod uchun ruhlantiruvchi kontentlarni ko'paytirish zarur.

Ma'naviyat insonning shaxsiy kamolotida asosiy mezondir. U faqat axloqiy tarbiya bilan emas, balki ta'lim, madaniyat va turmush tarzi bilan ham chambarchas bog'liq. Ma'naviyat yuqori bo'lgan jamiyatda yoshlar jamiyat manfaati uchun harakat qiladigan, faol, tashabbuskor va ma'suliyatli shaxs sifatida shakllanadi. Shuning uchun ham ma'naviy tarbiya faqat maktab va universitet miqyosida emas, balki oila va jamoat institutlari doirasida ham amalga oshirilishi lozim. Yoshlar orasida kitobxonlikni ommalashtirish, milliy madaniyatni targ'ib qilish, teatr va muzeylarga bo'lgan qiziqishni oshirish kerak.

Bugungi kunda davlat tomonidan yoshlar siyosati doirasida bir qator dasturlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, 'Yoshlar – kelajagimiz', 'Yoshlar akademiyasi', 'Yoshlar media markazi' kabi tashabbuslar yoshlarning intellektual va ma'naviy kamolotini ta'minlashga qaratilgan. Bu tashabbuslarni yanada kuchaytirish, hududiy darajada keng qamrovli ma'naviy tarbiya dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish maqsadga muvofiqdir. Ma'naviy yetuk avlod – yurt kelajagining kafolatidir.

O'zbekistonda yoshlar ma'naviyatini shakllantirish jarayoni juda ko'p omillar bilan bog'liq. Ayniqsa, globallashuv jarayonlarining kuchayishi, yangi axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi yoshlarning ongi va dunyoqarashiga jiddiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shu sababli, oila, ta'lim muassasalari va ommaviy axborot vositalari o'rtasidagi hamkorlikni yanada kuchaytirish talab etiladi. Oilada ma'naviy tarbiyaning asosiy mazmuni – vatanparvarlik, insonparvarlik, mehnatsevarlik, rostgo'ylik, kattalarga hurmat kabi umuminsoniy qadriyatlarga asoslanishi zarur. Bu qadriyatlar maktab va oliy ta'lim muassasalarida ham davom ettirilishi shart. Bunda zamonaviy ta'lim texnologiyalari, pedagogik innovatsiyalar, o'quv-tarbiyaviy dasturlarning zamon talablariga mos ravishda takomillashtirilishi muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, OAVning ma'naviy tarbiyadagi o'rnini kengaytirish, ijobiy obrazlar yaratish va yosh avlod uchun ruhlantiruvchi kontentlarni ko'paytirish zarur.

Ma'naviyat insonning shaxsiy kamolotida asosiy mezondir. U faqat axloqiy tarbiya bilan emas, balki ta'lim, madaniyat va turmush tarzi bilan ham chambarchas bog'liq. Ma'naviyat yuqori bo'lgan jamiyatda yoshlar jamiyat manfaati uchun harakat qiladigan, faol, tashabbuskor va ma'suliyatli shaxs sifatida shakllanadi. Shuning uchun ham ma'naviy tarbiya faqat maktab va universitet miqyosida emas, balki oila va jamoat institutlari doirasida ham amalga oshirilishi lozim. Yoshlar orasida kitobxonlikni ommalashtirish, milliy madaniyatni targ'ib qilish, teatr va muzeylarga bo'lgan qiziqishni oshirish kerak.

Bugungi kunda davlat tomonidan yoshlar siyosati doirasida bir qator dasturlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, 'Yoshlar – kelajagimiz', 'Yoshlar

akademiyasi', 'Yoshlar media markazi' kabi tashabbuslar yoshlarning intellektual va ma'naviy kamolotini ta'minlashga qaratilgan. Bu tashabbuslarni yanada kuchaytirish, hududiy darajada keng qamrovli ma'naviy tarbiya dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish maqsadga muvofiqdir. Ma'naviy yetuk avlod – yurt kelajagining kafolatidir.

O'zbekistonda yoshlar ma'naviyatini shakllantirish jarayoni juda ko'p omillar bilan bog'liq. Ayniqsa, globallashuv jarayonlarining kuchayishi, yangi axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi yoshlarning ongi va dunyoqarashiga jiddiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shu sababli, oila, ta'lim muassasalari va ommaviy axborot vositalari o'rtasidagi hamkorlikni yanada kuchaytirish talab etiladi. Oilada ma'naviy tarbiyaning asosiy mazmuni – vatanparvarlik, insonparvarlik, mehnatsevarlik, rostgo'ylik, kattalarga hurmat kabi umuminsoniy qadriyatlarga asoslanishi zarur. Bu qadriyatlar maktab va oliy ta'lim muassasalarida ham davom ettirilishi shart. Bunda zamonaviy ta'lim texnologiyalari, pedagogik innovatsiyalar, o'quv-tarbiyaviy dasturlarning zamon talablariga mos ravishda takomillashtirilishi muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, OAVning ma'naviy tarbiyadagi o'rnini kengaytirish, ijobiy obrazlar yaratish va yosh avlod uchun ruhlantiruvchi kontentlarni ko'paytirish zarur.

Ma'naviyat insonning shaxsiy kamolotida asosiy mezondir. U faqat axloqiy tarbiya bilan emas, balki ta'lim, madaniyat va turmush tarzi bilan ham chambarchas bog'liq. Ma'naviyat yuqori bo'lgan jamiyatda yoshlar jamiyat manfaati uchun harakat qiladigan, faol, tashabbuskor va ma'suliyatli shaxs sifatida shakllanadi. Shuning uchun ham ma'naviy tarbiya faqat maktab va universitet miqyosida emas, balki oila va jamoat institutlari doirasida ham amalga oshirilishi lozim. Yoshlar orasida kitobxonlikni ommalashtirish, milliy madaniyatni targ'ib qilish, teatr va muzeylarga bo'lgan qiziqishni oshirish kerak.

Bugungi kunda davlat tomonidan yoshlar siyosati doirasida bir qator dasturlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, 'Yoshlar – kelajagimiz', 'Yoshlar akademiyasi', 'Yoshlar media markazi' kabi tashabbuslar yoshlarning intellektual va ma'naviy kamolotini ta'minlashga qaratilgan. Bu tashabbuslarni yanada kuchaytirish, hududiy darajada keng qamrovli ma'naviy tarbiya dasturlarini ishlab chiqish va amalga oshirish maqsadga muvofiqdir. Ma'naviy yetuk avlod – yurt kelajagining kafolatidir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Раҳимов, А.А. “Ўзбекистонда ёшлар сиёсати ва маънавий тарбия”. Тошкент, 2018.
2. Каримова, Д.Б. “Маънавият асослари”. Тошкент: Ўқитувчи, 2017.

3. Раҳматов, И. “ОАВ ва ёшлар: ахборот маконида йўналишлар”. Жамият ва бошқарув, 2020.
4. Ҳамроева, М. “Оилада маънавий тарбиянинг психологик асослари”. Психология журнали, 2019.
5. Абдурахмонов, Х. “Таълим муассасаларида маънавий-ахлоқий тарбия”. Тошкент, 2021.
6. Давлат статистика қўмитаси ахборотлари, 2023.
7. Президент фармони: ‘Ёшлар маънавиятини юксалтириш ва уларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш бўйича комплекс чора-тадбирлар тўғрисида’. 2022 йил.

